Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001010

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-03-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Глухота Віталій Олександрович

2. Vitalii O. Hlukhota

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 015

Назва наукової спеціальності: Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Професійна освіта

Дата захисту: 24-04-2025

Спеціальність за освітою: географія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8002

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14, 14.35, 14.35.07

Тема дисертації:

1. Формування полікультурної компетентності майбутніх учителів географії у процесі професійної підготовки

2. Formation of multicultural competence of future geography teachers in the process of professional training

Реферат/анотація:

1. Дисертація присвячена аналізу формуванню полікультурної компетентності майбутніх учителів географії у процесі професійної підготовки Обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету і завдання, розкрито об’єкт, предмет і методи дослідження, висвітлено зв’язок роботи з науковими планами й програмами, представлено джерельну базу, розкрито наукову новизну та практичне значення отриманих результатів, відображено форми апробації й упровадження результатів дослідження в практику. Аргументовано дослідження педагогічних умов формування полікультурної компетентності майбутніх учителів географії у процесі професійної підготовки. Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в тому, що вперше: Вперше: – операціоналізовано поняття полікультурної компетентності майбутніх учителів географії як інтегровану сукупність когнітивного, поведінкового-діяльнісного та емоційно-ціннісного компонентів, спрямованих на толерантне, мирне та стале співіснування в умовах полікультурного суспільства; –

розроблено методичну модель формування полікультурної компетентності майбутніх учителів географії; – визначено критерії та рівні оцінювання сформованості полікультурної компетентності у майбутніх учителів географії, що дозволяє ефективно діагностувати та оцінювати їхню готовність до професійної діяльності в умовах полікультурного середовища. Було поглиблено: – знання щодо специфіки полікультурної компетентності як необхідної складової професійної підготовки вчителів географії до ефективної педагогічної діяльності в умовах глобалізації; – структурування дидактичних умов формування полікультурної компетентності у майбутніх учителів географії; – шляхи застосування мультимедійних засобів навчання, ГІС технологій та дистанційного зондування у процесі формування полікультурної компетентності; – розуміння функцій полікультурної компетентності у процесі професійного становлення вчителя географії. Було уточнено: – модель структури полікультурної компетентності вчителя географії; – порядок та методичний інструментарій формування полікультурної компетентності майбутніх учителів географії через оновлення навчальних програм з дисциплін «Соціальна та економічна географія України», «Історія географічних відкриттів і досліджень», «Шкільне географічне краєзнавство»; – розуміння впливу міжкультурних компонентів освітнього процесу на розвиток соціальної толерантності, адаптивності та критичного мислення здобувачів педагогічних спеціальностей. Набули подальшого розвитку: – розуміння феномена полікультурної компетентності вчителя на підґрунті порівняння підходів до її формування в Україні та закордоном; – значення впливу міжкультурних компонентів освітнього процесу на розвиток соціальної толерантності, адаптивності та критичного мислення здобувачів педагогічних спеціальностей. – методичне забезпечення процесу розвитку полікультурної компетентності у студентів педагогічних університетів шляхом інтеграції сучасних інтерактивних методик, спрямованих на підвищення рівня міжкультурної комунікації та толерантності. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що одержані наукові результати дослідження мають цінність для подальших розвідок з дидактики географії та спрямовані на вдосконалення її концептуальних засад. Отримані результати стали підґрунтям для оновлення змісту підготовки майбутніх учителів географії Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка: навчальних програм з дисциплін «Економічна та соціальна географія України», «Історія географічних відкриттів і досліджень», «Шкільне географічне краєзнавство» освітньої програми «Середня освіта (Географія)». Крім того, результати дослідження можуть бути використанні для розробки спецкурсів, присвячених аксіологічним засадам освітнього процесу; для вдосконалення змісту підготовки бакалаврів, магістрів і аспірантів, написання науково-методичних посібників, методичних рекомендацій тощо.

2. The dissertation is dedicated to the analysis of the formation of multicultural competence of future geography teachers in the process of professional training. The relevance of the topic is substantiated, the goal and objectives are formulated, the object, subject, and research methods are revealed, the connection of the work with scientific plans and programs is highlighted, the source base is presented, the scientific novelty and practical significance of the obtained results are disclosed, and the forms of approbation and implementation of research results into practice are reflected. The research of pedagogical conditions for the formation of multicultural competence of future geography teachers in the process of professional training is argued. The scientific novelty of the obtained research results consists in the fact that for the first time: – the concept of multicultural competence of future geography teachers is operationalized as an integrated set of cognitive, behavioral-activity, and emotional-value components aimed at tolerant, peaceful, and sustainable coexistence in a multicultural society; – a methodological model for the formation of multicultural competence of future geography teachers has been developed; – criteria and levels for assessing the formation of multicultural competence in future geography teachers have been determined, enabling effective diagnostics and evaluation of their readiness for professional activity in a multicultural environment. Further deepened: – knowledge of the specifics of multicultural competence as an essential component of professional training for geography teachers to conduct effective pedagogical activities in globalization conditions; – structuring of didactic conditions for the formation of multicultural competence in future geography teachers; – ways of applying multimedia learning tools, GIS technologies, and remote sensing in the process of forming multicultural competence; – understanding of the functions of multicultural competence in

the process of professional formation of a geography teacher. Refined: – the model of the structure of multicultural competence of a geography teacher; – the order and methodological tools for the formation of multicultural competence of future geography teachers through the updating of curricula in disciplines such as "Social and Economic Geography of Ukraine," "History of Geographical Discoveries and Research," "School Geographic Studies"; – understanding of the influence of intercultural components of the educational process on the development of social tolerance, adaptability, and critical thinking of pedagogical specialty students. Further developed: – understanding of the phenomenon of multicultural competence of a teacher based on a comparison of approaches to its formation in Ukraine and abroad; – the significance of the influence of intercultural components of the educational process on the development of social tolerance, adaptability, and critical thinking of pedagogical specialty students; – methodological support for the process of developing multicultural competence in students of pedagogical universities through the integration of modern interactive methods aimed at increasing the level of intercultural communication and tolerance. The practical significance of the obtained results lies in the fact that the scientific results of the study have value for further research in the didactics of geography and are aimed at improving its conceptual foundations. The obtained results have become the basis for updating the content of training future geography teachers at the Poltava National Pedagogical University named after V. G. Korolenko: curricula in the disciplines "Economic and Social Geography of Ukraine," "History of Geographical Discoveries and Research," "School Geographic Studies" of the educational program "Secondary Education (Geography)." Moreover, the research results can be used for the development of special courses dedicated to the axiological foundations of the educational process; for improving the content of training for bachelors, masters, and doctoral students; for writing scientific and methodological manuals, methodological recommendations, etc.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Глухота В. О., Вішнікіна Л. П. Формування полікультурної компетентності майбутніх вчителів географії в ЗВО України. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. 2023. Вип. 3. С. 48–56.
- Глухота В. О. Теоретичні аспекти формування полікультурної компетентності вчителя географії. Українська професійна освіта. 2021. № 9/10. С. 167–175.
- Глухота В. О. Полікультурність в освіті: історія та сучасні тенденції. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. 2022. № 2. С. 139–147.
- Глухота В. О. Досвід формування полікультурної компетентності в ЗВО Європи та США: можливості реалізації в Україні. Педагогічна Академія: наукові записки. 2024. № 11. С. 10–28.

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: удосконалення системи підготовки учителів географії до освітньої діяльності

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0117U004975

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вішнікіна Любов Петрівна

2. Liubov P. Vishnikina

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0976-5512

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сніговська Оксана Володимирівна

2. Oksana V. Snihovska

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3516-9706

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Назаренко Тетяна Геннадіївна

2. Tetiana H. Nazarenko

Кваліфікація: д.пед.н., ст. наук .співр., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7354-5245

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141221

Місцезнаходження: вул. Богдана Хмельницького, буд. 10, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Любов Миколаївна
2. Liubov M. Kravchenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0002-6317-2777

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шуканова Анжела Анатоліївна
2. Anzhela A. Shukanova

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9520-713X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Лук’яненко Олександр Вікторович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Лук’яненко Олександр Вікторович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Лобач Катерина Василівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна